

> Korte berichten Sport & Economie

INSPIRATIEWIJZER MONITORING EN EVALUATIE ✓

Hoe maak je zichtbaar wat het integrale gezondheidsbeleid in jouw gemeente oplevert? Hoe vind je de balans tussen leren van de uitkomsten en verantwoorden? De inspiratiewijzer Monitoring & Evaluatie helpt gemeenten hierbij. Vanuit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en Sportakkoord II zijn gemeenten bezig met het opstellen en uitvoeren van integrale aanpakken voor relevante gezondheidsthema's. Dit biedt kansen om opnieuw naar de monitoring en evaluatie van integraal gezondheidsbeleid of -aanpak binnen jouw gemeente te kijken. Deze inspiratiewijzer gaat in op vragen van gemeenten en biedt concrete handvatten, tools en voorbeelden om hiermee aan de slag te gaan. Bekijk de inspiratiewijzer op loketgezondleven.nl.

Balans tussen leren en verantwoorden van je integrale gezondheidsaanpak of -beleid
 Inspiratiewijzer Monitoring & Evaluatie

UPDATE LANDELIJKE ACADEMIE BUURTSPOORTCOACHES ✓

In 2019 zijn we gestart met het programma Landelijke Academie Buurtsportcoaches. We hebben, ondanks Corona, veel voor- genomen doelen gerealiseerd en zelfs nog meer dan dat. Maar hebben ook ge- constateerd dat de resultaten nog niet robuust genoeg zijn en daarmee niet geborgd. Het belangrijkste doel van LAB II is dan ook het door ontwikkelen en verduurza- men van de geboekte resultaten. Wat op korte termijn prioriteit heeft, is het formeel laten beschrijven en waarderen van de BRC (Brede Regeling Combi- natiefuncties)-profielen. We hopen eind van dit jaar, uiterlijk kwartaal 1 van 2024, de beschrijvingen te kunnen introduceren. Houd hiervoor sportindebuurt.nl in de gaten.

HUMAN CAPITAL MODEL ➔

De effecten van sport en bewegen zijn op allerlei vlakken zichtbaar. Het interactieve Human Capital Model benoemt zo'n 80 effecten van sport en bewegen, ingedeeld op basis van zes kernwaarden: fysiek, emotioneel, sociaal, persoonlijk, intellectueel en financieel.

Het Human Capital Model is een interactief model, dat zo'n 80 effecten van sport en bewegen benoemt, ingedeeld op basis van zes kernwaarden: fysiek, emotioneel, sociaal, persoonlijk, intellectueel en financieel. In het model vind je van elk effect een beschrijving, artikelen die uitleg geven, interventies en producten die helpen het effect te bereiken en de contactgegevens van experts die je kunt benaderen voor extra informatie. Bovendien kun je filteren op een be- paalde doelgroep of de zoekfunctie gebruiken om een bepaald effect te vinden. Bekijk het model op kenniscentrumsportenbewegen.nl.

HUGO VAN DER POEL

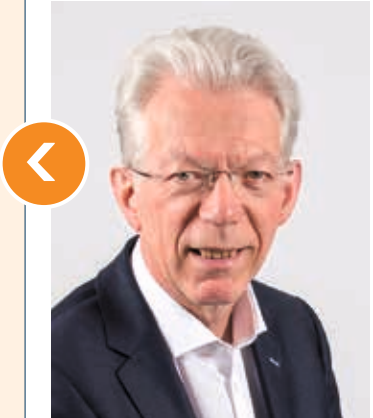
Stilstand

In de tweede helft van de vorige eeuw is de sportdeelname sterk gegroeid. Deze groei is tot stilstand gekomen. Sportdeelname kun je zien als meer dan twaalf keer per jaar sporten, meer dan veertig keer per jaar sporten, of lid zijn van een sportvereniging. Maar hoe je het ook meet, sinds het begin van deze eeuw is er weinig tot geen groei meer te zien. Er wonen in 2023 1,5 miljoen meer mensen in Nederland dan in 2003. Gelijkblijvende aantallen sporters betekenen een percentuele daling. Zelfs een lichte stijging in aantal leden bij een bond gaat gepaard met een verlies van marktaandeel, als de bevolking harder groeit. Het aandeel ouderen en migranten in de bevol- king groeit. Deze groepen drukken de gemid- delde sportdeelname. Zo is een gelijkblijvende sportdeelname juist weer positief te noemen. Een dalende sportdeelname ligt dan namelijk meer voor de hand. De groei van Amsterdam gaat meer dan twee keer zo hard als die van de drie noordelijke pro- vincies tezamen. Het aanbod van sportvoorzie- ningen kan die groei niet bijhouden. In de steden ontstaan wachtlijsten. In de landelijke gebieden neemt tegelijkertijd het draagvlak voor de sport- voorzieningen af vanwege de vergrijzing en krimp van de bevolking.

Als niet meer mensen sporten, zijn er niet meer sportaccommodaties nodig. Het aantal traditi- onele sportaccommodaties blijft landelijk dan ook gelijk of daalt licht. We hebben het hierbij over sportparken, sporthallen en zwembaden, waarvoor gemeenten vaak verantwoordelijk zijn. Bij groei van de bevolking en een gelijkblij- vend aantal sportaccommodaties daalt het aan- tal traditionele sportaccommodaties per 10.000 inwoners. Nieuwe typen accommodaties, zoals padelbanen en beachvelden, zorgen ervoor dat het aantal sportaccommodaties in totaal nog

een beetje groeit. Zo staat het totale aantal accommodaties per 10.000 inwoners eveneens stil. Net als in het begin van deze eeuw voldoen nu twee op de vier Nederlanders aan de beweeg- richtlijnen. De conclusie is onontkoombaar. Bij gelijkblijvend beleid is de ambitie dat in 2040 driekwart van de bevolking aan de beweegricht- lijnen voldoet, niet haalbaar. Om de stilstand te doorbreken, zie ik geen andere weg dan een actiever overheidsbeleid. Of het nu gaat om meer bewegen in en om de school en kinderopvang, zwembaden openhou- den of sportverenigingen behouden: de markt pakt dit niet op, de overheid is aan zet. Net zo goed als bij de ontwikkeling en het aanbod van sport- en beweegactiviteiten voor ouderen, men- sen met een beperking en statushouders. En zor- gen voor een beweegvriendelijke omgeving, met voldoende wandel- en fietspaden, speelplekken en trapveldjes. Succesvol overheidsbeleid vereist een betere afstemming van sport, bewegen en spelen. Op elkaar én op het beleid voor onderwijs, cultuur, welzijn en gezondheid. Van Den Haag tot aan de gemeenten, dorpen en wijken. Dat vraagt om visionaire ambtenaren en bestuurders, die gebruikmaken van relevante data en kennis en die de wil hebben om vooruit te denken en te presteren. Eens zal het besef doorbreken dat sport en bewegen meer zijn dan vrijetijdsbeste- ding en aandacht van de overheid behoeven als publiek goed.

Intussen ben ik vanaf 1 januari met pensioen. Dit was mijn laatste column voor *Sport & Gemeen- ten*. Ik dank de VSG voor het platform dat ik hier kreeg om mijn reflecties op het sportbeleid met jullie te delen. Remco Hoekman neemt deze plek over. Ik val hier stil.

Hugo van der Poel is directeur van het Mulier Instituut.